

5. Πρόταση σε 3 επίπεδα σύνθεσης - σχεδιασμού στη Β' φάση μελετών

Η πρόταση των μελετητών για τους οικισμούς της περιφερειακής ενότητας που έχουν αναλάβει, που αποτελεί το συμβατικό περιεχόμενο της Β' φάσης, ίσως απαιτήσει, σε σχέση ανάδρασης με την ανάλυση, την πρόταξη ενός κεφαλαίου σύνοψης της ανάλυσης σύμφωνα με το μεθοδικό σχήμα που προηγήθηκε (A_1-A_5), ενώ για τις υπό προκήρυξη μελέτες οι προδιαγραφές της Α' φάσης θα πρέπει να αναμορφωθούν αναλόγως, ώστε να είναι σαφής και μεθοδικά ασφαλής η μετάβαση από την ανάλυση της Α' φάσης στη σύνθεση-πρόταξη της Β' φάσης.

Για την οργάνωση των προτάσεων της Β' φάσης, προτείνεται το παρακάτω μεθοδολογικό σχήμα που αφορά στην κλιμάκωση της πρότασης σε **3 επίπεδα σύνθεσης - σχεδιασμού**.

B_1. Θεσμοθέτηση Γενικού Πλαισίου Δόμησης για Οικισμούς κάτω των 2000 κατοίκων

Το Γενικό Πλαίσιο Δόμησης για μικρούς Οικισμούς θα αφορά όλες τις περιφερειακές ενότητες της χώρας και θα στοχεύει να αποτελέσει το ενιαίο πλαίσιο θεώρησής τους, όσον αφορά τη δομή του πολεοδομικού ιστού τους, τις χρήσεις γης και την αρχιτεκτονική τους φυσιογνωμία, προς την κατεύθυνση της ολοκληρωμένης προστασίας και αειφόρου ανάπτυξής τους, που βέβαια προϋποθέτει τη μελέτη χρήσεων, παραγωγικών και κοινωνικών δομών και ευρύτερων αναπτυξιακών στρατηγικών. Στο πλαίσιο του συμβατικού αντικειμένου των μελετών, η διερεύνηση των ζητημάτων αυτών στοχεύει στην αρτιότερη προσέγγιση της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας, τόσο σε επίπεδο αναγνώρισης-ανάλυσης, όσο και, κυρίως, σε επίπεδο προτάσεων.

Το Γενικό Πλαίσιο Δόμησης θα περιλαμβάνει όλες τις ποιοτικές παραμέτρους που αφορούν στους όρους δόμησης και θα προβλέπει την ανάγκη εξειδίκευσής του (ποσοτικοποίηση των παραμέτρων που αυτό ορίζει) στο υποκείμενο επίπεδο του καθορισμού όρων δόμησης από τις μελέτες φυσιογνωμίας, (βλ. παρακάτω B_2), είτε ανά οικισμό, ιδιαίτερα στην περίπτωση χαρακτηρισμένων οικισμών και εφόσον απαιτείται, ή ανά σύνολο οικισμών, ιδιαίτερα στην περίπτωση των 'αδιάφορων' οικισμών και εφόσον τεκμηριώνεται η ομοιότητα της φυσιογνωμίας τους στην κατάταξη/ομαδοποίηση (A_4, A_5).

Το επίπεδο αυτό του θεσμικού πλαισίου αφορά τους οικισμούς στο σύνολό τους χωρίς διάκριση και αφήνει τα ζητήματα διαφοροποίησης μεταξύ παραδοσιακών και μη και του βαθμού προστασίας και ρύθμισης για το επόμενο επίπεδο της πρότασης (B_2).

Οι ποιοτικές παράμετροι του δομημένου περιβάλλοντος των οικισμών, που θα περιλαμβάνονται οπωσδήποτε στο πλαίσιο αυτό, προτείνονται, ενδεικτικά μεταξύ άλλων, να είναι οι παρακάτω:

- **Η μορφή του ιστού** (δίκτυο οδών - πεζοδρόμων, ελεύθεροι χώροι, δημόσια κτήρια, εσωτερικές ενότητες, πυκνότητα, σχέσεις πλήρων - κενών, κλίμακα) σε σχέση με το τοπικό φυσικό ανάγλυφο, τον προσανατολισμό και το μικροκλίμα του οικισμού, το ευρύτερο τοπίο (ζωτικοί χώροι του οικισμού, καλλιέργειες) και το φυσικό περιβάλλον (ευρύτερο φυσικό γεωανάγλυφο, δασικά οικοσυστήματα, προστατευμένες φυσικές περιοχές).

- **Οικοπεδική κατάτμηση / Τοποθέτηση στο οικόπεδο** (διάκριση δημόσιων / ιδιωτικών).
- **Όρια ογκοπλασίας κτισμάτων** (όρια διακύμανσης ύψους, πλάγιες αποστάσεις, δουλείες θέας, εσοχές - προεξοχές, στέψη - διάκριση δημόσιων / ιδιωτικών κτιρίων).
- **Υλικά κατασκευής / χρώμα** (τοπικότητα, ενεργειακές - οικολογικές προδιαγραφές).

Στόχος του Γενικού πλαισίου Δόμησης είναι να δημιουργηθεί ένα νέο σύγχρονο πλαίσιο για την πολεοδομική συγκρότηση και την αρχιτεκτονική των οικισμών σε νέα βάση και με τη χρήση νέων εργαλείων σχεδιασμού με αναθεώρηση / αναμόρφωση τόσο των τριών γενικών κανονιστικών Π.Δ. για τους οικισμούς (ΠΔ 19/10/78 (ΦΕΚ 594Δ/13-11-1978 "Περί χαρακτηρισμού ως Παραδοσιακών Οικισμών τινών του Κράτους και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών", του ΠΔ 2/3/81 (ΦΕΚ 138Δ/13-3-1981) "Περί των ληπτέων υπ' όψιν στοιχείων και του τρόπου καθορισμού των όρων των προ της 16.8.1923 υφισταμένων οικισμών των στερουμένων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, ως και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών" και του ΠΔ 24-4-1985 (ΦΕΚ 181Δ/3-5-1985 "Τρόπος καθορισμού ορίων οικισμών της χώρας μέχρι 2000 κατοίκους, κατηγορίες αυτών και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησής τους") όσο και, κυρίως, των κατά τύπους Π.Δ. Μορφολογικών Κανόνων, όπως αυτών του Αιγαίου.

Η θέσπιση ενός Γενικού Πλαισίου Δόμησης, που θα μπορέσει να αντικαταστήσει τα υφιστάμενα τοπικά ΠΔ Μορφολογικών κανόνων και θα αποτελεί τη βάση για νέα ΠΔ ή ΥΑ, θα μπορούσε να γίνει με τη μορφή Νόμου - πλαισίου, κατ' εντολή του άρθρου 24 του Συντάγματος και των διεθνών Συνθηκών του Συμβουλίου της Ευρώπης και της UNESCO, που έχει κυρώσει η χώρα μας, καθώς και της μέχρι τώρα σχετικής νομολογίας. Εναλλακτικά, το προτεινόμενο Γενικό Πλαίσιο Δόμησης θα μπορούσε να θεσπιστεί με τη μορφή νέου Γενικού Κανονιστικού ΠΔ, κατ εφαρμογή του άρθρου 6 του ΝΟΚ (Ν. 4067/2012 – ΦΕΚ 79/Α/9-4-2012), και θα αντικαθιστά τα τρία ισχύοντα γενικά ΠΔ και, κατά μείζονα λόγο, όλα τα υφιστάμενα κατά τύπους ισχύοντα ΠΔ Μορφολογικών Κανόνων αποτελώντας τη βάση να συνταχθούν με αυτό, νέα τοπικά ΠΔ ή ΥΑ στο πνεύμα του, ανά οικισμό ή κατηγορία οικισμών **(βλ. Παράρτημα_Ι)**.

Επισημαίνεται ότι οι οικισμοί της υπαίθρου, χαρακτηρισμένοι και μη, αποτελούν σημαντικό υποσύνολο του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, με την έννοια που αυτό ορίζεται από το άρθρο 24 του Συντάγματος και τις Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Συμβάσεις για την προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς (Σύμβαση Παρισίου UNESCO 1972 - Ν. 1126/81), της Ευρωπαϊκής Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (Σύμβαση Γρανάδας 1985 - Ν.2039/1992 και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Τοπίο (Σύμβαση Φλωρεντίας 2000 - Ν. 3827/2010). Επισημαίνεται επίσης ότι το Σύνταγμα της Ελλάδας, όπως αυτό αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27^{ης} Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, προβλέπει στο άρθρο 24 την "προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο της αειφορίας" και ορίζει ότι "οι διατάξεις του εφαρμόζονται και στην αναμόρφωση των οικιστικών περιοχών που ήδη υπάρχουν", ενώ στο άρθρο 28 ορίζεται ότι "οι διεθνείς συμβάσεις από την επικύρωσή τους με νόμο αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου" **(βλ. Παράρτημα_Ι)**.

Το προτεινόμενο Γενικό Πλαίσιο Δόμησης προτείνεται να περιλαμβάνει διακριτό τμήμα που θα αφορά στους παραδοσιακούς οικισμούς (σήμερα 841 οικισμοί), που ρυθμίζεται από τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, και έτερο τμήμα που θα αφορά σε μικρούς μη χαρακτηρισμένους οικισμούς (σήμερα περίπου 12.000), που ρυθμίζεται κυρίως από τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις για προστασία του τοπίου και της βιώσιμης ανάπτυξης των μικρών οικισμών.

ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Οι τρέχουσες συμβασιοποιημένες μελέτες θα καλύψουν το τμήμα του παραπάνω αντικειμένου, που μπορεί να ενταχθεί στο συμβατικό τους αντικείμενο, υποβάλλοντας, κατ' ελάχιστο, τις προτάσεις τους στην προοπτική της συγκρότησης του Γενικού Πλαισίου Δόμησης. Με βάση και αυτές τις προτάσεις το ΥΠΕΚΑ προτείνεται να συστήσει μικτή ομάδα εργασίας που θα συγκεντρώσει, θα αξιολογήσει και θα επεξεργαστεί τις προτάσεις αυτές, ώστε να διαμορφώσει την τελική πρόταση.

B_2. Εξειδίκευση του Γενικού Πλαισίου Δόμησης ανά οικισμό ή ομάδα οικισμών με Ειδικές Μελέτες Αναμόρφωσης της Φυσιογνωμίας των Οικισμών

Οι γενικές αρχές / ποιοτικές παράμετροι που θα έχουν οριστεί από το Γενικό Πλαίσιο Δόμησης, πρέπει με βάση την ανάλυση να εξειδικεύονται και να συγκεκριμενοποιούνται για κάθε οικισμό, είτε μεμονωμένα αν πρόκειται για οικισμούς ιδιαίτερης προστατευτέας φυσιογνωμίας (π.χ. χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί) ή για άλλες ομάδες οικισμών μετά από τεκμηρίωση της ομαδοποίησή τους μέσω αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων.

Η εξειδίκευση προτείνεται να γίνεται με **Ειδικές Μελέτες Πολεοδομικής και Αρχιτεκτονικής Συγκρότησης** (ή ειδικές μελέτες προστασίας / αναμόρφωσης φυσιογνωμίας) των οικισμών που θα καθορίζουν ποσοτικά, δηλ. θα ορίζουν συγκεκριμένες τιμές Σ.Ο., Σ.Δ., Ύψους κλπ) τις ποιοτικές παραμέτρους που προβλέπει το Γενικό Πλαίσιο Δόμησης. Σε αυτό το επίπεδο μελετών θα πρέπει να προσδιορίζονται τα όρια του οικισμού, ζώνες εκτός του οικισμού, οι εσωτερικές του ενότητες, η διάκριση των ενοτήτων σε πυρήνες, συνεκτικά και μη συνεκτικά τμήματα, καθώς και το οδικό δίκτυο με χώρους στάθμευσης, το δίκτυο πεζών και η συνολική αναμόρφωση του δημόσιου χώρου.

Ειδικά για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς, κηρυγμένους και προτεινόμενους, προτείνεται η κατηγοριοποίησή τους ανάλογα με το βαθμό προστασίας (Β.Π.). Ενδεικτική βάση γι' αυτή την κατηγοριοποίηση θα μπορούσε να αποτελέσει η κατηγοριοποίηση προστασίας που χρησιμοποιήθηκε στην Καταγραφή Παραδοσιακών Οικισμών της Χώρας το 1972-73 από το Υπουργείο Εσωτερικών. Την καταγραφή αυτή χρησιμοποίησε το ΥΧΟΠ για την κήρυξη των Παραδοσιακών Οικισμών στο Διάταγμα του 1978. Τα κριτήρια για το χαρακτηρισμό της καταγραφής του 1972 καθώς και τα όρια επέμβασης στους αντίστοιχους Β.Π. που η κήρυξή τους συνεπάγεται, παραθέτουμε σε σχετικό παράρτημα του παρόντος όπως αυτά διατυπώθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών (**Παράρτημα_II**).

Οι βαθμοί προστασίας (Β.Π.1, Β.Π.2, Β.Π.3) βασίστηκαν στις τότε ισχύουσες Διεθνείς Προδιαγραφές και συνεπώς κρίνεται απαραίτητη η επικαιροποίησή τους, ως προς την κλιμάκωση των βαθμών, αλλά και του περιεχομένου κάθε βαθμού, με βάση το σήμερα ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Στην περίπτωση προτάσεων αναμόρφωσης του δημόσιου χώρου, οι μελέτες μπορούν να περιλαμβάνουν προτάσεις αναδασμού, απαλλοτριώσεις, εισφορά σε γη, μεταφορά ΣΔ, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο άρθρο 24 παρ. 4 και 5 του Συντάγματος, καθώς και να υποδεικνύουν τεκμηριωμένα περαιτέρω απαιτούμενες μελέτες ανάπλασης για επιμέρους περιοχές του οικισμού και να προσδιορίζουν με πλήρη τεκμηρίωση τις απαιτούμενες κηρύξεις οικισμών, ενοτήτων οικισμών, ενοτήτων κτιρίων (σε πυρήνα ή άξονες δρόμων) ή και μεμονωμένων κτιρίων.

Παράλληλα θα πρέπει να ιεραρχηθούν όλοι οι οικισμοί ως προς την τάση ανάπτυξής τους, τις πιέσεις δόμησης και να καθοριστούν οι προτεραιότητες για περαιτέρω μελέτες (πολεοδομησης, αστικού σχεδιασμού κλπ).

ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Οι τρέχουσες συμβασιοποιημένες μελέτες θα καλύψουν πλήρως το παραπάνω αντικείμενο, στο μέτρο που εντάσσεται στο κύριο συμβατικό τους αντικείμενο, υποβάλλοντας, κατ' ελάχιστο, τις προτάσεις τους για επιλεγμένο αριθμό οικισμών που θα κρίνονται τεκμηριωμένα ως αντιπροσωπευτικοί για την περιφερειακή ενότητα που μελετούν. Στις ισχύουσες συμβατικές υποχρεώσεις προβλέπεται η πλήρης μελέτη 5-10 οικισμών, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιφερειακής ενότητας. Για τις επικείμενες προς προκήρυξη μελέτες, η επιτροπή θεωρεί ότι ο αριθμός των αντιπροσωπευτικών οικισμών θα πρέπει να αυξηθεί ανάλογα και με τα χαρακτηριστικά της κάθε περιφερειακής ενότητας.

Αυτό το επίπεδο των προτάσεων, που ουσιαστικά θα οδηγήσει στην αντικατάσταση των σημερινών Π.Δ. Μορφολογικών Κανόνων, προτείνεται να θεσμοθετηθεί στο Γενικό Πλαίσιο Δόμησης (βλ. B_1) και μετά από αναζήτηση κατάλληλης νομικής επίλυσης (π.χ. Υ.Α. αντί για Π.Δ.) για ευέλικτη, άμεση και δυναμική απόκριση στις μετεξελισσόμενες αναπτυξιακές ανάγκες των οικισμών.

B_3. Πλαίσιο Νέας Αρχιτεκτονικής Δημιουργίας (σε κλίμακα κτιρίων, δημόσιων χώρων, οικιστικών συνόλων, τοπίου)

Αφορά στον καθορισμό των όρων ένταξης της νέας αρχιτεκτονικής δημιουργίας με σκοπό την προστασία της φυσιογνωμίας του οικισμού, θεωρούμενου ως πολιτιστικού κεφαλαίου που αποτελεί παράγοντα αειφόρου ανάπτυξής του. Οι όροι αυτοί πρέπει να διαφοροποιούνται και να κλιμακώνονται ανάλογα με τα οριζόμενα στα A_4 και A_5.

Προτείνεται να συμπεριληφθούν στις προτάσεις των μελετών και στο Γενικό Πλαίσιο Δόμησης:

- 1) Ρυθμίσεις που θα απαγορεύουν, αποτρέπουν ή θα αποθαρρύνουν αποτελεσματικά τη δημιουργία ψευτο-παραδοσιακών μορφών που αντιγράφουν άκριτα τα υφιστάμενα μορφολογικά χαρακτηριστικά. Είναι σημαντικό να αποκλειστεί η τάση για ευκολία μέσω της αναπαραγωγής που κυριαρχεί στα μέχρι σήμερα ΠΔ για τους οικισμούς και στην αγορά, όπως τα ΠΡΟΚΑΤ 'παραδοσιακά', και να κατακτηθεί η βαθμιαία αλλαγή της κοινωνικής αντίληψης για την αρχιτεκτονική.**
- 2) Ρυθμίσεις που θα ενισχύουν την αναζήτηση της αυθεντικότητας των επί μέρους χαρακτηριστικών, υλικών και άυλων, που μπορούν να ενσωματωθούν στις σημερινές ανάγκες διαβίωσης και τις υπάρχουσες δυνατότητες που παρέχει η σύγχρονη τεχνολογία και τα νέα υλικά και θα ενθαρρύνουν την αρχιτεκτονική αναζήτηση και συνθετική επεξεργασία με συγκεκριμένα και απλά κριτήρια. Οι ελληνικοί οικισμοί έγιναν ά-σχημοι γιατί χάθηκαν τα παλιά κτίριά τους, που είχαν απλά σχήματα και αντικαταστάθηκαν από νεώτερα που είχαν ως μόνο στόχο τη σχηματική εκζήτηση και τον εντυπωσιασμό. Η ιδιαίτερη φυσιογνωμία τους προέκυπτε αβίαστα από την "πέμπτη όψη" τους, δηλαδή τα δώματα ή τις στέγες με τα γείσα τους, τα καθαρά κτιριακά πρίσματα, την αρμονική σχέση κτισμένου και υπαίθριου χώρου. Σήμερα πρέπει να δηλωθεί ότι υπάρχει θέση για τη σύγχρονη αρχιτεκτονική στους μικρούς οικισμούς, υπό κάποιους, βεβαίως, γενικούς όρους: καθαρό σχήμα, επικρατούσα κλίμακα, ισορροπία κτισμένου και κενού.**

Η σύγχρονη αρχιτεκτονική δημιουργία θα πρέπει, μετά από κατάλληλη ανάλυση και ερμηνεία του υφιστάμενου κάθε φορά χτισμένου και φυσικού περιβάλλοντος, να κλιμακώνεται ως προς το βαθμό και το ρυθμό επέμβασης, ανάλογα με το ειδικό περιβάλλον ένταξής της, (ιστορικός πυρήνας παραδοσιακού οικισμού, τμήματα ή ενότητες του παραδοσιακού ιστού, τμήματα νεώτερων επεκτάσεων ή ζώνες εκτός οικισμού) και τους βαθμούς προστασίας. Θα πρέπει να επιζητεί τη δημιουργική ανάγνωση και εκ των έσω ανανέωση του οικισμού, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στη Σύμβαση της Γρανάδας, αλλά με ιδιαίτερη ευαισθησία ως προς τους κινδύνους ασυμβατότητας εισαγόμενων στο σώμα του οικισμού χρήσεων, μεγεθών ή τρόπων έκφρασης.

- 3) Ρυθμίσεις που θα διαχωρίζουν την αρχιτεκτονική στέγασης ειδικών χρήσεων: π.χ. Δημαρχεία, Μουσεία, Εκπαιδευτήρια, Νοσοκομεία, Βιοτεχνίες, αλλά και Ξενοδοχεία, που πρέπει να προσαρμόζονται στην κλίμακα του οικισμού χωρίς να κατακερματίζονται σε επιμέρους όγκους μεγέθους κατοικίας. Ειδικές χρήσεις που απαιτούν δυσανάλογα μεγάλους όγκους σε σχέση με την κλίμακα του οικισμού, θα πρέπει να χωροθετούνται σε ειδικές ζώνες του οικισμού ή και εκτός οικισμού.
- 4) Ρυθμίσεις που θα επιβάλουν όρους και Ειδικές Προδιαγραφές πληρότητας μελετών, που θα απαιτούν επιστημονικά άρτια τεκμηρίωση της αρχιτεκτονικής προσέγγισης που επιλέγεται. Με βάση την έκθεση τεκμηρίωσης, θα διεξάγεται ο διάλογος μεταξύ αρχιτεκτόνων στα Αρχιτεκτονικά Συμβούλια και ο ευρύτερος διάλογος με το κοινωνικό σύνολο.

ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Οι τρέχουσες συμβασιοποιημένες μελέτες, σύμφωνα με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις θα πρέπει να κάνουν προτάσεις καθοδήγησης της νέας δόμησης μέσω της σύνταξης ειδικού τεύχους - εγχειριδίου για κάθε αντιπροσωπευτικό οικισμό (από τους συμβατικά προβλεπόμενους 5 ή από περισσότερους, ανάλογα με την ιδιαιτερότητα της περιφερειακής ενότητας).

Το τεύχος αυτό θα πρέπει να αποφεύγει να υποδεικνύει προσχεδιασμένα υποδείγματα ή τυπολογικά πρότυπα προς αντιγραφή. Αντί γι' αυτό θα πρέπει να αναλύει – με τους όρους του προτεινόμενου μεθοδολογικού πλαισίου ανάλυσης (βλ. A_1 έως A_5) - σύγχρονα παραδείγματα κακών πρακτικών προς αποφυγή, καθώς και ανάλυση σύγχρονων καλών πρακτικών για κατ' αναλογία θεώρηση, δίνοντας έμφαση στην τεκμηρίωση και την κριτική της αρχιτεκτονικής πρότασης.

Για κάθε αντιπροσωπευτικό οικισμό (βλ. B_2) το τεύχος προτείνεται να περιλαμβάνει κυρίως σύγχρονα υλοποιημένα παραδείγματα από την περιοχή μελέτης, αλλά είναι δυνατόν να περιλαμβάνει συμπληρωματικά και παραδείγματα από άλλες περιοχές αν κριθεί σκόπιμο, προκειμένου να καθοδηγήσουν, εμφατικά ή αποφατικά, τη σύγχρονη αρχιτεκτονική στους οικισμούς αυτούς. Αυτό το σημείο αφορά και τη συμβατική υποχρέωση των μελετητών να αναζητήσουν παραδείγματα και από άλλες χώρες όπως: Μεσογειακές (κοινές κλιματικές ζώνες), Ευρωπαϊκές (κοινή νομοθεσία) ή και άλλες.

6. Ζητήματα Ένταξης Συστημάτων Ενεργειακής Τεχνολογίας

Όσον αφορά στα ζητήματα της ενεργειακής διαχείρισης του κτιριακού αποθέματος και του βιοκλιματικού / ενεργειακού σχεδιασμού της νέας αρχιτεκτονικής, που ορθώς αποτελεί μέρος του συμβατικού αντικειμένου των μελετών, προτείνεται:

- 1) Να **εξαντληθούν οι δυνατότητες εφαρμογής παθητικών συστημάτων** βιοκλιματικού σχεδιασμού που, στις περισσότερες περιπτώσεις, αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.
- 2) Να **καθοριστούν κατά περίπτωση τα όρια συμβατότητας** της αρχιτεκτονικής δημιουργίας με τις υφιστάμενες τεχνολογίες (Φ/Β πάνελα, Ηλιακοί Συλλέκτες).
- 3) Να **προσδιοριστούν οι επιθυμητές συμβατές μορφές**, ώστε να αποτελέσουν οδηγό για τη βιομηχανία κατασκευής ενεργειακών συστημάτων (π.χ. διαφοροποίηση μεγεθών και σχήματος συλλεκτών, ενσώματων Φ/Β φίλμς στα δομικά στοιχεία του κτιρίου).

Τα παραπάνω σημεία, ως γενικές διατάξεις, θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο Γενικό Πλαίσιο Δόμησης, ενώ για κάθε αντιπροσωπευτικό οικισμό θα πρέπει να εξειδικευτούν αναλυτικά (βλ. Β_2), σύμφωνα με το συμβατικό αντικείμενο των μελετών.

7. Λοιπές προτάσεις της Επιτροπής

Λόγω της μεγάλης σπουδαιότητας των τρεχουσών αλλά και των μελλοντικών μελετών που αφορούν στην προστασία και την ανάπτυξη των πολυάριθμων μικρών οικισμών της χώρας και με βάση την μέχρι τώρα επιτυχή συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων (ΥΠΕΚΑ, ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΙ), η επιτροπή προτείνει :

7.1 Την **έκδοση πρακτικών** των συναντήσεων συνεργασίας που πραγματοποιήθηκαν.

7.2 Τη **συνέχιση της συνεργασίας και τη λειτουργία της ως πλαίσιο διαβούλευσης μετά την παραλαβή της Α' φάσης** των μελετών αυτών και όχι μόνο στο τέλος της Β' φάσης, όπως ήδη προβλέπεται στις συμβατικές υποχρεώσεις των μελετητών.

7.3 Τη **διοργάνωση ευρωπαϊκού επιστημονικού συνεδρίου για το ίδιο θέμα** με αυτό της συνάντησης της Ναυπάκτου με την συμμετοχή αντίστοιχων φορέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Επιστημονικοί Σύλλογοι Αρχιτεκτόνων, Υπουργεία, Πανεπιστημιακοί).